

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: Lenka Záleská

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Z – Fj.

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent-vedoucí* diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 19. 1. 2010

Mgr. Zuzana Bílková

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: Zkušenosti žáků ZŠ s prevencí šikany na školách ve Svitavách a okolí

Autorka předkládané diplomové práce si zvolila užitečný cíl – zjistit zkušenosti žáků s preventivními programy proti šikaně. Vzhledem k tomu, že prevence je nyní často skloňované téma a věnují se jí četné instituce různých úrovní, včetně MŠMT, je jistě vhodné zjistit, jaké dopady mají tyto snahy v praxi.

Práce má standardní strukturu. V úvodních kapitolách stručně představuje téma koncept šikany a její prevence v obecné rovině. Následuje část věnovaná vlastním preventivním programům. Ta již mám praktický aspekt, protože jsou představeny nejen obecné rysy preventivních programů, ale jsou popsány některé programy aktuálně dostupné nebo používané v českém školství. Vedle velkých programů, připravených např. ministerstvem školství, jsou v této části práce obsaženy informace o programech, se kterými se autorka seznámila při realizaci výzkumu na školách. To považuji za velmi přínosné.

Obě tyto části práce považuji za velmi kvalitní, dobře strukturované a zpracované. Po jejich přečtení lze směle říci, že čtenář má dobrou představu o možnostech prevence šikany v podmínkách našich základních škol. Po formální stránce – práce s literaturou a podoba textu – nemám připomínky.

Práci uzavírá část věnovaná vlastnímu výzkumnému šetření. Autorka se rozhodla pracovat s žáky devátých tříd. Navštívila 6 škol, kde kromě dotazníkového šetření provedla také rozhovory s pracovníky zodpovědnými za otázky prevence. Tento rozsah výzkumu (108 získaných dotazníků + rozhovory) považuji (v kontextu prací odevzdávaných na PF JU) za velmi dobrý. Ač to není v práci explicitně zmíněno, pro získání vhledu do problematiky a situace ve zkoumaném prostředí navštívila autorka také další instituce zapojené do otázek prevence, včetně seminářů určených učitelům zkoumaných škol.

Tato část práce je založena na dle mého názoru dobře připraveném dotazníku, který zjišťuje zkušenosti daného žáka se šikanou a její prevencí. Autorka vhodně zařadila i otázku, která částečně rozlišuje, jaké chování žáci za šikanu považují. Sebraná data jsou zpracována do tabulek a komentována, s využitím kategorií pohlaví a městská versus venkovská škola. Hlavní prezentované závěry z výzkumu jsou tyto:

- *Všichni žáci se dnes setkávají s prevencí šikany, velký rozdíl, který má vliv na její výskyt, je v efektivitě používaných metod. Jako takové jsou hodnoceny metody interaktivní. Školy, které využívají pasivnější metody (přednášky, film), mají mírně vyšší četnost projevů nežádoucího chování a méně žáků má představu o vhodném chování v situaci výskytu šikany.*

- Zkušenosti žáků s prevencí šikany nevedou nutně k jejímu nižšímu výskytu, ale spíše zvyšují jejich citlivost vůči tomuto problému.

Oba tyto závěry jsou podle mého názoru zajímavé a významné pro praxi jednotlivých škol.

Vůči praktické části práce lze najít několik připomínek, zejména je to „hutnost“ předloženého textu. Autorka poctivě komentuje získaná data, čtenář se ovšem trochu ztrácí. Domnívám se, že na vině je právě zmíněné velké množství sebraných dat, s jejichž prezentací by měl dle mého názoru hodně práce i zkušenější výzkumník. Vhodnější než vložení mnoha dílčích tabulek do příloh by možná bylo prezentovat data po jednotlivých školách, což by umožnilo hlubší analýzu a zdůraznilo některé souvislosti a toto doplnit souhrnějšími tabulkami v textu. Jak již bylo zmíněno, data jsou také spíše komentována, než hlouběji analyzována, ovšem cílem práce bylo přinést přehled a ne hloubkovou analýzu. Je škoda, že není věnován větší prostor datům získaným v otevřených otázkách, kde se žáci sami vyjadřovali k možnostem řešení a prevence, vzhledem k tématu práce by to ale již bylo částečně nad rámec. Pokud by se pro hlubší analýzu autorka při další práci se svým materiálem rozhodla, jistě by vznikl zajímavý text. Také kapitola Diskuze by mohla být bohatší a více v kontaktu se sebranými daty.

V celkovém hodnocení považuji práci za velmi zdařilou a přínosnou pro pedagogy zkoumaných škol i další odborníky a velmi si cením pečlivosti a poctivě práce, kterou autorka při její přípravě předvedla.

V rámci obhajoby bych doporučila zmínit možnosti praktického využití získaných dat v budoucí pedagogické práci autorky, zejména v kontextu průřezového tématu OSV.

*nehodící se škrtněte

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **výborně**

podpis vedoucího – recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 18. 1. 2010

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl